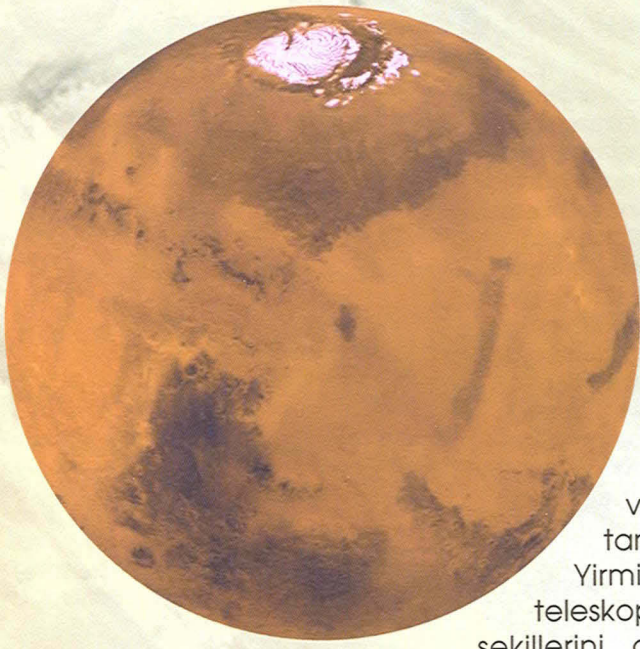

Kırmızı Gezegen Mars

Güneş Sistemi'ndeki dokuz gezegen arasında, üzerine en çok bilimkurgu romanı yazılan kuşkusuz Mars'tır. Kırmızı rengiyle eski çağlardan bu yana ilgi çekmiştir Mars. Bu nedenle pek çok uygarlık, gezegene savaşı çağrıştıran adlar vermiştir. Mars adı ise, Romalılar'ın savaş tanrısından gelmektedir.

Yirminci yüzyıla girilirken, teknoloji gelişti; büyük teleskoplar yapıldı. Bu teleskoplar, gezegenin yüzey şekillerini az çok seçebilmemizi sağladı. O devirde, gezegenin yüzeyinde kesik çizgiler gördüklerini sanan gökbilimciler, bu çizgilerin gezegende yaşayan akıllı canlıların yaptıkları sulama kanalları olduklarını hayal ettiler. Bu da ister istemez, gezegenin bilimkurgu romanlarına konu olmasına yol açtı. Gezegenle ilgili gerçeklerin ortaya çıkışı ise, gezegene ilk başarılı uçuşu gerçekleştiren Mariner 4 uzay aracıyla başladı. Bu uçuşlarda Mars'ın pek çok fotoğrafı çekildi, üzerine araçlar indirildi, yüzeyinde ve atmosferinde çeşitli incelemeler yapıldı. Sonuçta, ne sulama kanallarına rastlandı, ne de herhangi bir canlıya. Mars araştırmaları, günümüzde de hızlanarak sürüyor.

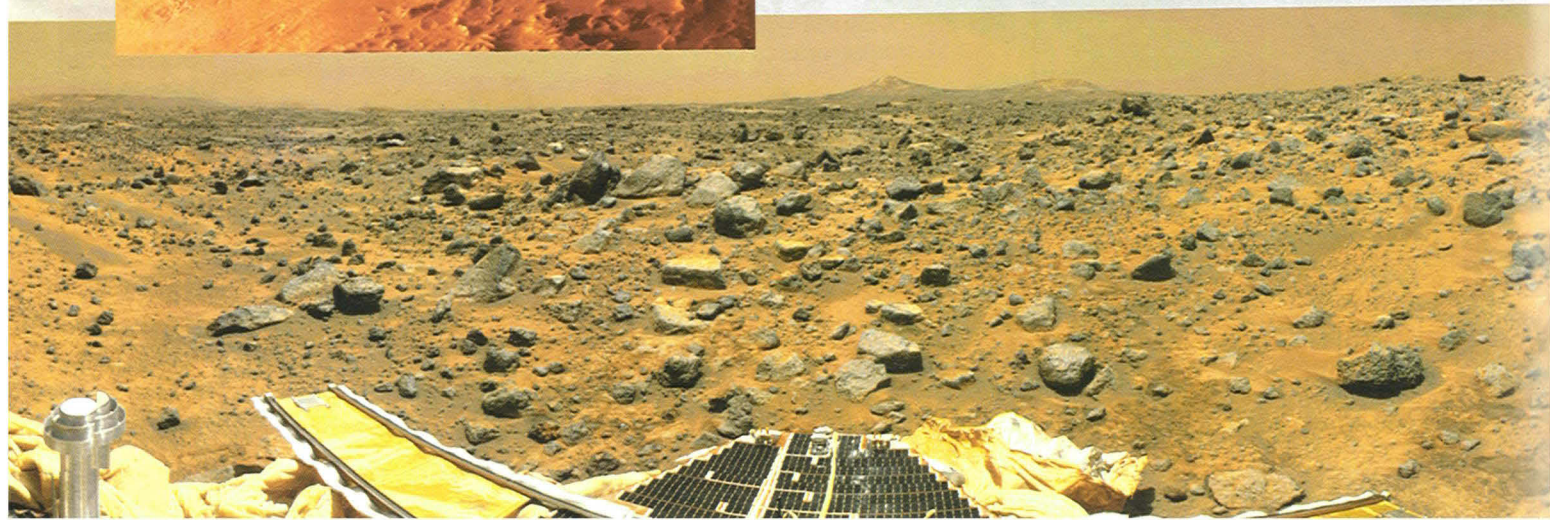
Fotoğrafta, Mars'ın ince atmosferi görülüyor. Mars yüzeyindeki atmosfer basıncı, Dünya'daki atmosfer basıncının yaklaşık 100'de biridir. Atmosfer, çok büyük oranda karbondioksit içerir.

Mars'ta gün batımı...

Mars yüzeyine inen son araç Pathfinder, 4 Temmuz 1997'de yüzeye ilginç bir iniş yaptı. Saatte 25 000 km hızla atmosfere girdikten sonra, paraşütler yardımıyla yavaşlatılan araç, saatte 100 km hızla gezegenin yüzeyine çarptı.

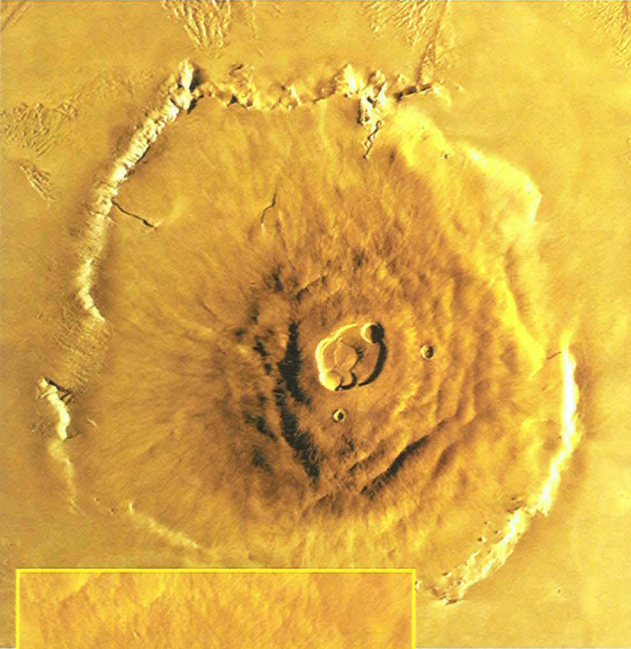
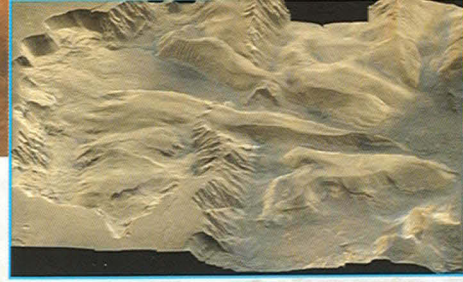
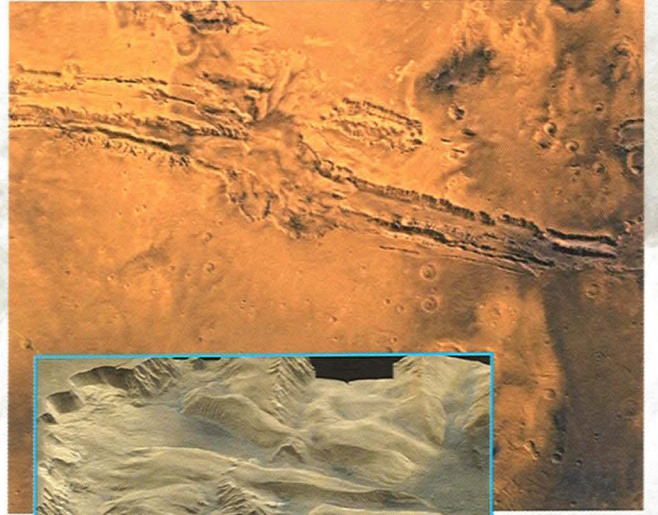
Araç yere düşmeden açılan hava yastıkları sayesinde, çarpmayı hasarsız atlattı. Bir süre zıplayıp yuvarlanan araç, durduktan sonra hava yastıklarını söndürüp kapaklarını açarak görevine başladı. Pathfinder, görevi toprak ve kayaları inceleme olan hareketli bir araç daha taşıyordu. Dünya'dan kontrol edilen bu araç, fotoğrafta, Yogi olarak adlandırılan kayanın yanında görülüyor.

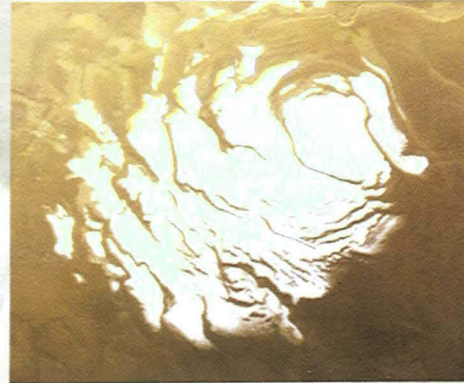

Yüzeye inen araçlardan biri olan Viking 1'in gönderdiği bu fotoğraf, Mars yüzeyini ayrıntılı olarak gösteriyor. Gezegenin yüzeyi, çeşitli büyüklükte kayalardan ve tozdan oluşuyor.

Güneş Sistemi'nin en büyük yanardağı. Olympus dağı, sönmüş bir yanardağdır ve yeryüzünün en yüksek dağı olan Everest'in üç katı yüksekliktedir.

Mars'ta da bir zamanlar su vardı... Bunun en belirgin kanıtı, Valles Marineris yani, Denizler Vadisi olarak adlandırılan kanyondur. Bu derin vadi, güçlü teleskoplarla, yeryüzünden görülebilmektedir. Gezegen, suyun büyük bölümünü kaybetmiştir. Bununla birlikte, yüzeyin altında hala donmuş halde bir miktar su vardır.

Donmuş sudan başka, gezegenin kutup bölgelerinde, donmuş karbondioksit (kuru buz) vardır. Bu bölgeler çok soğuk olduğundan, karbondioksit donmuş halde bulunur. Karbondioksit, -57°C 'de donar.

Alp Akoğlu

